

**Twee Koningskinderen /
De Komedianten van de Bastille**

**Twee Koningskinderen /
De Komedianten van de Bastille**

Patrick Bernauw

© 2018 by Patrick Bernauw & vzw de Scriptomanen
www.scriptomanen.org - patrick.bernauw@skynet.be
Cover: Studio Scripto

Twee Koningskinderen, eerste druk Davidsfonds-Infodok,
2002, tweede druk Schrijverspunt 2013

De Komediante van de Bastille, eerste druk Davidsfonds-
Infodok 2000, tweede druk Schrijverspunt 2014

Deze POD-uitgave werd gefaciliteerd door mijnbestseller.nl

NUR 285

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Twee Koningskinderen

Het waren twee koningskinderen,
zij hadden elkaar o zo lief.
Zij konden bijeen niet komen,
het water was veel te diep.

Bij nacht stak zij een groot vuur aan,
zodat hij niet zou verdwalen
als hij zwom door de oceaan,
om haar weg te halen.

Een oude heks kwam daar gegaan,
zij doofde uit al die vuren.
En hij verdronk in de oceaan,
uit waren alle vuren.

Haar liefde voor hem, zij bleef bestaan.
Zij vroeg een visser te varen.
In een net onder de volle maan
vond zij hem in de manestralen.

Zij nam hem in haar armen,
zij sprong met hem in de zee.
'Adieu mijn vader en moeder,
jullie zien mij nooit meer weer.'

Vrij naar *Hero en Leander*
Haerlems Oudt Liedtboeck, 1716.

1.

Was ik een Montague, dan was jij een Capulet, Eva. Was ik Hutu, dan was jij Tutsi. Was ik moslim of katholiek, dan was jij jood of protestant.

Het zijn betekenisloze woorden, ik weet het wel. Het zijn begrippen uit de Oude Tijd en als de Kinderen van de Nieuwe Tijd deze regels ooit lezen, zullen ze niet begrijpen waar ze voor staan – gesteld dat ze nog kunnen lezen.

Maar ik ben een Kind van de Oude Tijd, Eva. Welke woorden kan ik anders gebruiken om te beschrijven wat ik was voor jou en wat jij was voor mij?

Je bent er al een tijdje niet meer en ook ik heb niet lang meer te leven. De tijd ontbreekt mij om de juiste woorden te vinden. Ik ken de woorden ook niet die de Kinderen van de Nieuwe Tijd zouden gebruiken om te beschrijven wat ik was voor jou en wat jij was voor mij. Gesteld dat zij nog zouden schrijven.

Ik zit hier in dit huis te wachten op het einde, hame-rend op de toetsen van een automatische schrijfmachine die zelfs al oud en versleten en totaal in onbruik was geraakt op het moment van de Ramp die de Oude Tijd voorgoed scheidde van de Nieuwe Tijd. En ik heb de kinderen van morgen zoveel te vertellen.

Ik ben niet alleen de laatste geschiedschrijver van de Oude Tijd, Eva. Ik ben ook de eerste geschiedschrijver van de Nieuwe Tijd – en misschien zal ik zelfs de enige zijn. Maar bovenal, bovenal moet ik beschrijven wat jij was voor mij en wat ik was voor jou. Want iedere geschiedenis is eerst en vooral het verhaal van een mens,

van mensen. En daarom is deze geschiedenis vooral mijn verhaal, en het jouwe. Dit is ons verhaal, Eva, voor de kinderen van morgen.

Ik werd vier jaar voor de Ramp geboren; ik heb nog vage herinneringen aan de Oude Tijd. Mijn vader was acteur in de Oude Tijd; dit betekent dat hij verhalen speelde voor de mensen – verhalen van andere mensen. Hij kon lezen, hij kon schrijven. Hij bezat heel wat boeken uit de Oude Tijd – in deze Nieuwe Tijd moet het eerste boek nog verschijnen.

Hij leerde mij lezen in zijn boeken. Hij leerde mij schrijven. Hij leerde mij verhalen vertellen. En dit is ons verhaal, Eva. Ik heb het je in gedachten al zo vaak verteld, want ik praat nog steeds met je en al ben je dan dood, zo leef je toch weer even.

Zo leef je voort, Eva – in woorden, in herinneringen, in gedachten van mensen. Zo leef jij voort in mij en zo leven wij straks voort in de woorden van dit verhaal, en – gesteld dat zij het ooit zullen lezen - in de herinneringen van de kinderen van morgen aan dit verhaal. Zo leven wij voort in de gedachten van de mensen, zo lang er mensen zijn. De dood is geen einde, weet je.

Daarom zeg ik je: was jij een Franse mademoiselle, dan was ik een Duits soldaat tijdens de Eerste of de Tweede Wereldoorlog. Dat zou jou niks gezegd hebben en dat zal de kinderen van morgen niks zeggen, maar als ik eraan toevoeg dat de Fransen en de Duitsers twee volkeren waren uit de Oude Tijd die elkaar lang voor de Ramp naar het leven stonden, dan wordt veel duidelijk, nietwaar?

En het maakt niet uit waar of wanneer ons verhaal werd geschreven, want het gebeurde altijd en het gebeurde overal. Was jij blank, dan was ik zwart – want wij waren twee koningskinderen en wij hadden elkaar zo lief en wij konden bijeen niet komen; het water was veel te diep.

Het maakt niet uit met wie het precies gebeurde, waarom het gebeurde of hoe. Het kan jou ook overkomen, vandaag nog of morgen – jij die deze verbleekte woorden leest op dit vergeelde papier. Het startschot is aanslag op een Oostenrijkse aartshertog of er kan sprake zijn van een eeuwenoude vendetta, van een bendenoorlog, een burgeroorlog, een Derde Wereldoorlog. Het maakt echt niet uit.

Jij was een Kind van de Ramp. Toen wij elkaar voor het eerst ontmoetten, werd jij precies vijftien jaar eerder geboren. Jij was een Kind van de Ramp en toen er daarna nog nauwelijks kinderen werden geboren, hebben jouw vader en mijn vader ons aan elkaar beloofd: Jonas aan Eva, Eva aan Jonas.

Wij waren hun hoop. Wij waren hun toekomst. En toen werd het water plots veel te diep.

Te voet deed je makkelijk een drietal dagen over de afstand tussen het Koninklijk Paleis in Brussel waar ik woonde en de oude gevangenis van Leuven-Centraal waar jij woonde. Er lag een spoorlijn tussen jouw stad en de mijne, maar na de Ramp reden er geen treinen meer en hoewel hun rails er nog lagen, waren ze op vele plaatsen onderbroken of onherstelbaar vernield.

We kwamen dus over de snelweg naar je toe op onze roestige motoren en in onze versleten terreinwagens. In de Oude Tijd deed je met de auto nauwelijks een half uur over de afstand tussen jouw stad en de mijne. In deze Nieuwe Tijd vertrokken we 's ochtends en kwamen we 's avonds aan. De snelweg werd op zoveel plaatsen versperd door aardverschuivingen, opeenhopingen van autowrakken en omgeblazen bomen en verlichtingspalen, dat we er meer naast reden dan op.

Het kostte ons heel wat kostbare benzine, maar mijn vader wilde zijn zoon nu eenmaal weggeven in stijl. We kwamen dan ook niet alleen. In de volgwagens bevon-

den zich naast een aantal tot de tanden gewapende lijfwachten en agenten ook de trots van onze stad: een mechanicus, een elektricus en uiteraard de dokter die moest vaststellen of jij nog maagd was, Eva, en of wij – keurig volgens het Reglement dat zowel mijn vader als de jouwe hadden onderschreven - in alle veiligheid aan elkaar konden worden gegeven.

De gemeenschap van jouw vader was kleiner dan die van ons en minder goed georganiseerd, had ik zo de indruk. Jullie woonden met z'n allen – een paar honderd mensen - in wat een kasteel uit de duistere middeleeuwen leek, eeuwen geleden opgetrokken in grauwe baksteen, met schietgaten en kantelen. De muren vertoonden de sporen van bittere gevechten met bendes van bannelingen en boeven. Jullie verbouwden groenten en fruit in serres op het binnenplein en ik zag daar ook nogal wat pluimvee lopen, enkele geiten en een paar paarden.

Elektriciteit werd opgewekt met behulp van menselijke en dierlijke spierkracht in plaats van met een kleine centrale, zoals bij ons. Jullie gebruikten daarvoor een ingenieus bedacht systeem van wielen en zelfs fietsen op rollen. Water werd gezuiverd met een klein waterzuiverings-station dat duidelijk nog van net voor de Ramp dateerde.

Het binnenplein was opgetuigd als voor een groot feest – en dat had het ook moeten worden. De zware poort van Leuven-Centraal zwaaide voor ons open, en wij zagen kaarsen en olielampen branden en er dreven ons allerlei heerlijke geuren tegemoet, terwijl enkele mannen en vrouwen met gitaren en tamboerijnen vrolijke muziek maakten.

O ja, wij waren twee koningskinderen, Eva. Ik omdat ik nu eenmaal in een Koninklijk Paleis woonde en jij omdat er maar eentje was zoals jij – en dat bedoel ik zeer letterlijk.

Zelfs in onze stad, die wel tien keer meer stedelingen telde, vond je geen meisje dat geboren was na de Ramp en dat een vruchtbare leeftijd had bereikt. Je vond er ook geen jongen die ouder was dan twaalf. Wij hadden een meisje van negen, een jongen van elf en één van twee jaar oud – en daarmee moesten we het stellen. De andere jongens en meisjes die na de Ramp werden geboren – en die kon je eveneens tellen op de vingers van één hand –, waren stuk voor stuk het slachtoffer geworden van de Ziekte nog voor ze hun dertiende verjaardag vierden.

Jij had je vijftiende verjaardag overleefd, Eva, en dat alleen al maakte je tot een koningskind. Toen het bloeden begon – volgens onze dokter iets later dan in de Oude Tijd gebruikelijk was – kon het dan ook niet snel genoeg gaan. Niet snel genoeg voor mij, voor jou, voor iedereen.

Toen ik je voor het eerst zag, Eva – nadat de dokter had vastgesteld dat je vrij was van de Ziekte – voelde ik mij ook echt wel een koningskind. Ik zie je daar nog steeds op het bordes van het binnenplein verschijnen, aan de hand van je vader, zo blij en zo trots in het middernachtelijke licht van de volle maan.

Ondanks de drukkende warmte droeg je een smetteloos wit hemd met lange mouwen en een smetteloos witte lange broek, waarmee je smetteloos witte lange haren één geheel leken te vormen. Voor neus en mond droeg je een scharlakenrode doek, meer als versiering dan als bescherming – geloof ik – want geen van de andere stedelingen droeg een monddoek, die nacht.

Om je hals hing, als was het een kostbaar juweel, je donkere bril. Alleen rond je ogen was er op die manier een klein stukje melkwitte huid bloot gebleven en daarin blonken die ogen van je, rood als robijnen, rood als vuur, rood als het bloed dat het teken was geweest om bij elkaar te komen.

De Ouden – zowel die van bij jou als die van bij ons - zullen je wel te klein gevonden hebben en te mager om mooi genoemd te worden. En misschien vonden ze je ergens heel diep in zichzelf ook een beetje afstotelijk – al zouden ze dat nooit hardop toegeven - met die was-bleke huid van je, de witte haren en de rode ogen die zo kenmerkend waren voor het handvol kinderen dat nog geboren werd in deze Nieuwe Tijd.

Maar tegelijk trok je hen onweerstaanbaar aan, Eva – ik zag het wel. En ik, ik was verloren van het eerste moment dat ik je zag.

Want jij was geboren, Eva, en was dat geen wonder? Jij was geboren voor mij en je leefde nog, je leefde voor mij.

Jij was niet bezweken aan de Ziekte en jij zou niet bezwijken, Eva.

Jij leefde. Jij leefde voor mij.

O ja, wij waren twee koningskinderen, jij en ik. En we zouden feesten, feesten tot morgenvroeg. Maar toen kwamen donkere wolken opzetten uit de richting van de Verwoeste Gewesten, en je vader moest ergens vuurwerk gevonden hebben en zette de hemel in lichterlaaie ter ere van jou en ter ere van mij. Maar ook dit vuurwerk was zo rood, en nu leek het of er bloed werd vergoten over alles en iedereen boven Leuven-Centraal.

Nooit heb ik het zo bloedende sterren zien regenen, Eva – en ik weet wel: rood was jouw kleur, maar nu was het of het de hemel zelf was die huilde om het verbond dat door dit feest werd bezegeld.

Je zag mijn verwarring en je zei dat de Ouden het misschien als een voorspelling zouden beschouwen – maar jij niet. Een voorspelling van oorlog, of van koningen die moesten sterven, want dat had je ooit eens gehoord, zei je. Dat de Ouden in voortekens geloofden en dat –

volgens hen – sterren met lange harige staarten de dood van prinsen en prinsessen voorspelden.

Maar jij geloofde daar niet in, zei je, want wij leefden nu in een andere wereld en een andere tijd.

‘Dit is de Oude Tijd op zijn kop, Jonas. Dit is een tegengestelde wereld. Sterren met lange harige staarten voorspellen prinsen en prinsessen nu het eeuwige leven.’

‘En ik ben jouw prins? Jij bent mijn prinses?’

Je knikte ernstig.

‘Geloof jij nog in het geloof van de Ouden?’ vroeg je.

Ik haalde de schouders op.

‘De Ouden geloofden zoveel,’ zei ik. ‘Ze geloofden dat ze de wereld in de palm van hun hand hadden, en zie wat er van de wereld geworden is.’

Je knikte weer.

‘De Ouden van vroeger en de Ouden van nu... De Ouden van nu zeggen zoveel en ze zijn zo verward. Dat komt omdat ze zoveel gezien hebben, beweren ze. En ze zeggen ook dat het daardoor komt dat ze zo grijs en wijs geworden zijn. Maar ik weet het toch niet, hoor. Ben jij bang, Jonas? Bang voor wat ons te wachten staat?’

Ik grijnsde. ‘Nee,’ zei ik. ‘Ik zou niet durven.’

En je lachte. En er kwamen kuiltjes in je wangen als je lachte.

‘Maar jij, Eva? Ben jij bang?’

‘Waarvoor zou ik bang zijn?’

‘Voor de toekomst. Voor mij. Voor mijn vader.’

Hij leek gek genoeg, mijn vader. Hij was niet goed meer bij zijn grijze wijze hoofd, sinds een zekere Jutta haar toevlucht had gezocht bij ons in de stad. Ze had iets gehad met een commissaris uit het oosten, maar de commissaris werd door zijn eigen agenten in een cel geworpen en zij werd verbannen, niemand wist waarom. Ze was nog geen veertig, ze was half zo oud als mijn vader – nog een vruchtbare vrouw en ze was

mooi, ze was verschrikkelijk mooi. Zijn hart was met zijn hoofd aan de haal gegaan.

Ik zag hoe hij nu – al stomdronken – je vader omhelsde, die ook niet al te nuchter meer leek. Je vader bezat een welgevulde wijnkelder – wijn in flessen, van voor de Ramp, nog best drinkbaar. Bordeaux afkomstig uit jaren die klonken als klokken en iets magisch hadden: 1999, 2000, 2001. Rode wijn, uitsluitend rode wijn.

Ze waren allebei al stomdronken, onze vaders, van de uitstekende rode wijn. Maar wij, wij dronken niet veel. De nacht was nog lang.

Je zei dat je niet bang was. Niet voor de lange nacht die voor ons lag, niet voor de toekomst. Niet voor mij, niet voor mijn vader. Je was nergens bang voor, zei je. Maar toen begon het te regenen – die warme zurige regen die de aarde verschroeide – en wij stonden op het punt ons bij de anderen te voegen die feestvierden in de eetzaal van Leuven-Centraal, want het vuurwerk was afgelopen en het regende. En toen...

Wat er precies is gebeurd? Wie zal het vertellen!

Ik niet, ik heb het niet gezien.

Jij niet, Eva – jij hebt het evenmin gezien.

Het heeft ook geen belang, het doet er niet meer toe.

Dit kan ik vertellen: er was een explosie die alle ruiten in de wijde omtrek deed sneuvelen; voorzover die ruiten nog in hun ramen staken, natuurlijk. Plotseling was er overal om ons heen geschreeuw, rumoer en tumult en in dat geschreeuw, rumoer en tumult werden wij van elkaar gescheiden.

‘Brand!’ riep er iemand. ‘Het brandt!’

‘Er wordt gevochten!’ riep een ander. ‘Er wordt gevochten in de eetzaal!’

Het binnenplein vulde zich met politieofficieren van mijn en van jouw vader. Ze krioelden opgewonden door elkaar als radeloze mieren tot mijn vader naar

buiten kwam, omringd door zijn lijfwachten, en het vuurwerk weer begon af te gaan.

Hij brulde, mijn vader.

'Stomme idioot!' brulde hij. 'Dat was... monsterlijk, man! Snap je dat dan niet? Dat was... monsterlijk!'

Wat bedoelde hij met dat 'monsterlijk' van hem? Ik weet het niet, ik heb het nooit geweten. Hij wilde het mij niet vertellen. Maar het heeft geen belang, het doet er niet meer toe.

'De motoren! Waar zijn de motoren? Ik ben hier weg en ik laat jou achter, jij monsterlijke dwaas! Jou en je krenge met haar witte haren en haar rode ogen! Ik laat jullie allemaal achter! Maar let op mijn woorden, jij monsterlijke idioot! Je zult nog op je knieën door de Verwoeste Gewesten kruipen, hoor je!? En dan zal ik feest vieren op jouw begrafenis, met alle mutanten die ik maar vinden kan!'

En daar ging hij, Eva – mijn vader. Daar ging hij met zijn lijfwachten en zijn officieren, en met het koningskind dat jou werd beloofd.

Ik kon niet anders dan hem volgen. Hij was mijn vader. Ik was hem gehoorzaamheid verschuldigd. Hij had mij verwekt. Zonder hem zou ik er niet zijn geweest.

'Ik ga nu!' tierde hij. 'Maar ik zeg je: tot ziens, jij monsterlijke idioot! Tot ziens!'

En daar ging hij, Eva... en jij – ging jij toen al dood? Ging jij al dood op dat ogenblik, op het binnenplein van je vaders kasteel, onder de zwarte hemel met zijn rode maan... en huilend, Eva?

Het regende nog steeds – de warme zure regen die al het groen van de wereld had gevreten.

Het regende nog steeds, Eva.

Het regende bloedende sterren.

2.

Dit verhaal van ons – het is een ballade, Eva. Dit relaas – het is een ballade uit de Duistere Middeleeuwen. Het is een lied van leven, liefde en dood.

Het zal troost schenken aan hen die het ongeluk overkomt dat ons is overkomen, want wie ongelukkig is, vindt troost in het nog groter ongeluk van een ander – en is dat niet merkwaardig?

Laat dit lied van je leven, je liefde en je dood dan een troost zijn voor de kinderen die nog geboren moeten worden – hun ongeluk kan niet groter zijn dan het onze. Want wij waren twee koningskinderen, Eva, en wij hadden elkaar zo lief – maar wij konden bijeen niet komen; het water was plots veel te diep geworden.

's Ochtends trok je je lange witte broek en je witte blouse en je witte handschoentjes aan, en je deed je rode monddoek om en je zette je donkere bril op en je nam je paraplu mee naar buiten. Je tere huid en je kwetsbare ogen beschermd tegen het genadeloze zonlicht en de zure regen, verliet je je kamer in Leuven-Centraal en wandelde je de stad uit, huilend. En 's avonds keerde je terug naar Leuven-Centraal en je hilde nog steeds.

Het was onveilig voor een meisje, daarbuiten. Het was onveilig voor ieder levend wezen, daarbuiten. In de ruïnes van de huizen en in de bossen dwaalden wilde honden en katten rond, zwervers, bendes van bannelingen en boeven en het soort onmogelijke wezens waaraan niemand durfde denken maar waaraan ieder-

een toch dacht en die gemakshalve ‘mutanten’ werden genoemd. Zonder uitzondering zochten zij daar naar eetbaar voedsel, drinkbaar water en eenzame jonge meisjes zoals jij.

Je vader wist niet waar je uithing. Als hij het geweten had, zou hij het nooit toegelaten hebben. Je zei dat je alleen wilde zijn en dat je in de buurt zou blijven, maar je liep naar die plek aan de rand van de stad waar de snelweg zich vertakte in een snelweg die verloren snelde in de Verwoeste Gewesten en een snelweg waarlangs de prins die je was beloofd terug was gesneld naar zijn eigen stad.

Op die plek lag een vervallen benzinstation, Eva. Alle stedelingen van jouw stad kenden het station, want na de Ramp waren benzinstations schatkamers geworden en toen zij droog kwamen te staan, werden het tempels waarin de Oude Tijd werd herdacht.

In het Derde Jaar na de Ramp had men een jonge vrouw opgesloten in de kelder van dat benzinstation – niemand herinnerde zich nog haar naam – omdat zij een man liefhad die ze volgens de Reglementen niet liefhebben mocht. Hij was al getekend door de Ziekte, hij kon haar geen kinderen meer schenken en als zij met hem ging, zou zij de Ziekte verspreiden in de stad.

En daar zat je dan. Daar hilde je dan om een liefde waarvan je dacht dat ze verloren was, Eva.

Die middag zocht je vader je op in je kamer en vroeg hij of je van me hield, zoals meisjes van jongens hielden in de liefdesliedjes van de Oude Tijd.

‘Ja papa,’ zei je.

‘Arm kind,’ zuchtte je vader. ‘En hou je nog steeds van hem?’

‘Ja papa.’

‘Hou je ook nog van hem nadat hij hier vertrokken is, samen met zijn ouwe die ons bedreigd heeft en beledigd?’

‘Ja papa.’

Je vader zuchtte gekweld.

‘Luister eens hier, Eva... Ik ben naar je kamer gekomen als een echte vader, die alleen maar aan je geluk denkt. Maar we moeten redelijk blijven. We moeten deze kwestie even koelbloedig van naderbij bekijken. Je weet wat er gebeurd is. De vader van Jonas heeft mij zonder enige reden diep gekwetst. Of beter, ik verdenk hem ervan een boel redenen te hebben...’

Daarmee zinspeelde hij op wat er ook bij ons in de stad werd gefluisterd: dat mijn vader zich het hoofd op hol had laten brengen door Jutta, en dat Jutta een huwbare dochter had – een meisje van mijn leeftijd, een Kind van de Oude Tijd. Maar hij had nu eenmaal een verbintenis aangegaan en mij aan jou beloofd, jou aan mij. Die belofte kon niet verbroken worden, tenzij bewezen werd dat jij de Reglementen had overtreden of de Ziekte had. Mijn vader hield bij hoog en laag staande dat jouw vader en jijzelf op één of andere schandelijke wijze de Reglementen hadden overtreden, maar hij gaf geen bijzonderheden. En nu was de weg vrijgemaakt voor de dochter van Jutta, om te trouwen met een jongeman die in het Koninklijk Paleis van Brussel woonde.

‘Maar goed,’ vervolgde je vader, ‘laten we het daar nu niet over hebben. De vader van Jonas heeft mij gemeen bejegend en hij heeft jou nog lager beledigd. Als hij mijn gast niet was geweest, zou hij Leuven-Centraal nooit levend verlaten hebben. Maar is dat mijn schuld, Eva? Kun je mij dit kwalijk nemen?’

‘Nee papa.’

‘Waarom huil je dan?’

‘Ik huil om Jonas.’

‘Het is beter hem te vergeten, Eva. Jullie hebben elkaar amper gezien. Op jouw leeftijd is een meisje nog van was. En was is kneedbaar, daar maakt men van wat men wil. Vanavond denk je al niet meer aan Jonas, als je dat wil.’

‘Ik kan hem niet vergeten, papa.’

‘Eva, Eva toch... Geloof je nu echt dat je gelukkig zou zijn in de stad van Jonas? Ik heb het nu niet over de jongen hé, ik heb het over zijn vader. Je weet goed genoeg hoe bang men is om over die ouwe te spreken. En er is geen stad zo gevaarlijk als Brussel. O nee, het is er lang niet zo onveilig als hier bij ons, maar het Koninklijk Paleis van Brussel heeft zo zijn geheimen... Jij weet niet wat men zegt over Jutta, de indringster en de intrigante die zich daar gedraagt als een heuse koningin uit de Oude Tijd, en ik zal het niet voor jou herhalen want ik wil je niet vergiftigen, maar je zou daar verstrikt raken in een web van intriges, Eva... Ben je daar dan niet bang voor?’

Je haalde je schouders op.

‘En was het niet een beetje... ondanks jezelf... dat je het kind wilde dragen van Jonas?’

‘Nee papa.’

Je vader zuchtte, getergd nu. Ja, ik weet het wel, Eva. Ik weet het nog. Ik weet alles, want jij hebt mij alles verteld.

‘Nu goed,’ zuchtte hij. ‘Ik kan niet toestaan dat de ouwe van Jonas het haalt. Dan komt er maar oorlog van. Onze spionnen laten er geen twijfel over bestaan. Zijn motoren en zijn terreinwagens staan klaar, hij heeft zijn laatste brandstofreserves aangesproken. Vandaag of morgen komen ze hierheen. En je weet dat de commissaris van de stad achter de spoorlijn heel erg op je gesteld is. Als we op zijn hulp konden rekenen... Hij is niet getekend door de Ziekte. Misschien zou hij je ook wel een kind kunnen maken.’

‘Hij is zo oud...’

‘Ja. Precies daarom.’

‘Nee papa. Ik wil geen kind van een Oude.’

‘Jonas is ook een Oude.’

‘Maar niet zo oud als de commissaris.’

Je vader zuchtte – heel erg diep, deze keer. Hij leek ook heel erg diep na te denken. Er verschenen in iedere geval diepe denkrimpels in zijn voorhoofd.

‘Je begrijpt het nog altijd niet, hé Eva? Je moet Jonas vergeten. Beloof je me hem te vergeten?’

Je schudde het hoofd. ‘Dat kan ik niet.’

‘Je houdt nog altijd van hem?’

‘Ja papa.’

Toen verloor hij zijn geduld.

‘Ja papa!’ schreeuwde hij. ‘En dat beken je me... zomaar!? Dat durf je me zomaar, zonder enige schaamte in het gezicht gooien!?... Ja papa!... Ah!... Dat heeft die Jonas maar één enkele keer gezien, gedurende één enkele avond, en dat staat al zo heet als de hel!’

‘Papa!...’

‘Ja papa!... En dat is amper vijftien jaar oud! Zou je dat niet ter plekke wurgen!? Vijftien jaar en ik besta al niet meer voor haar! Vijftien jaar waarin ik mijn adem inhou voor haar uit angst haar de Ziekte te bezorgen, vijftien jaar waarin ik van mijn kazerne een klooster heb gemaakt... en de dag waarop ik een kleinigheid in ruil vraag van haar...’

‘Papa, asjeblief! Mag ik dan niet liefhebben zoals ieder ander meisje van mijn leeftijd?’

‘Ieder ander meisje van jouw leeftijd!? Toon mij die meisjes! Waar zijn die meisjes? Er zijn geen andere meisjes van jouw leeftijd meer! Waar zijn die meisjes? Toon ze mij!’

‘Mag ik dan niet liefhebben zoals mama jou ooit heeft liefgehad?’